

XII.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Begunstigelser for landøkonomiske Forskudsforeninger.

(Udgiven af Landstingets Udvalg den 17de December 1897.)

Skønt nogle af Udvalgets Medlemmer ikke tillægge dette Lovforslag synderlig Betydning — i hvilken Henseende de synes at være i fuld Overensstemmelse med Folketingets Udvalg, som i sin Betænkning af 13de Februar 1897 udtalte, at det for „at faa Folk med“ ansaaes for „nødvendigt, at Staten bringer større Ofre til Støtte for Sagen, end Lovforslaget tilsigter“ —, er hele Udvalget dog enigt i at anbefale Lovforslagets Fremme.

Hvad man end mener om Landbrugernes Trang til billige Dristslaan, er det vel et Forsøg værd, om den Laaneform, Lovforslaget med de Raiffeisenske Laanekasser til Dels som Forbillede tilsigter at indføre, kan vente Tilslutning her i Landet. Det ejendommelige herved er det gensidige Ansvar, alle Medlemmerne i en Laanekreds have for Tilbagebetaling af det af det enkelte Medlem modtagne Laan. For Tiden vil den, der ikke har anden utvivlsom Sikkerhed at byde, som Regel kun kunne faa Dristslaan ved at stille personlig Kaution, og det følger af sig selv, at det ofte vil medføre enten Skuffelse eller en vis Fare for Afhængighed at maatte henvende sig til andre derom, for

ikke at tale om, at den, der har opnaaet en andens Kaution, vil have svært ved at undslaa sig for at gøre Gengæld. Foreninger med gensidigt Ansvar ville kunne bidrage til at fordele Risikoen ved Kaution saa meget, at den ikke — saaledes som det nu stundom sker — bliver til Odelæggelse for nogen.

Forudsætningen for, at en „Forskudsforening“ skal kunne holde sig og gøre Nytte, er imidlertid, at der træffes et skønsomt Valg af Medlemmer, saaledes at kun saadanne Landbrugere optages, der ere kendte i Kredsen som paalidelige, flittige og dygtige Folk, og det er derfor af betydelig Bigtighed, at der gaas forstigtigt frem ved Foreningens Oprettelse.

Lovforslaget mangler imidlertid ganske Bestemmelser til Betryggelse herfor. Vel bestemmes det i § 1, Lit. c., at Optagelse som Medlem skal ske ved en med kvalificeret Flertal tagen Beslutning af Bestyrelsen; men i samme Paragraf Lit. i. foreskrives det, at Bestyrelsen skal vælges af Generalforsamlingen, paa hvilken samtlige Medlemmer have Stemmeret. Det ses ikke, hvorledes der her efter vilde kunne dannes nogen Forening, efter som det er en Forudsætning for at blive